

Mellan boplats och bytomt

Arkeologisk utredning i Ribby

Arkeologisk utredning

Västerhaninge 361:4 och Västerhaninge 503:1
Ribby 2:7 m.fl.
Västerhaninge socken
Haninge kommun
Stockholms län
Södermanland

Ellinor Sabel

Mellan boplats och bytomt

Arkeologisk utredning i Ribby

Arkeologisk utredning

Västerhaninge 361:4 och Västerhaninge 503:1
Ribby 2:7 m.fl.
Västerhaninge socken
Haninge kommun
Stockholms län
Södermanland

Ellinor Sabel

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2016

Omslagsfoto: Schaktgrävning i duggregn. Fotograferat från öst av Ellinor Sabel.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Publik Licens 4.0 (CC BY)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Lantmäteriets kartor omfattas inte av ovanstående licensiering.

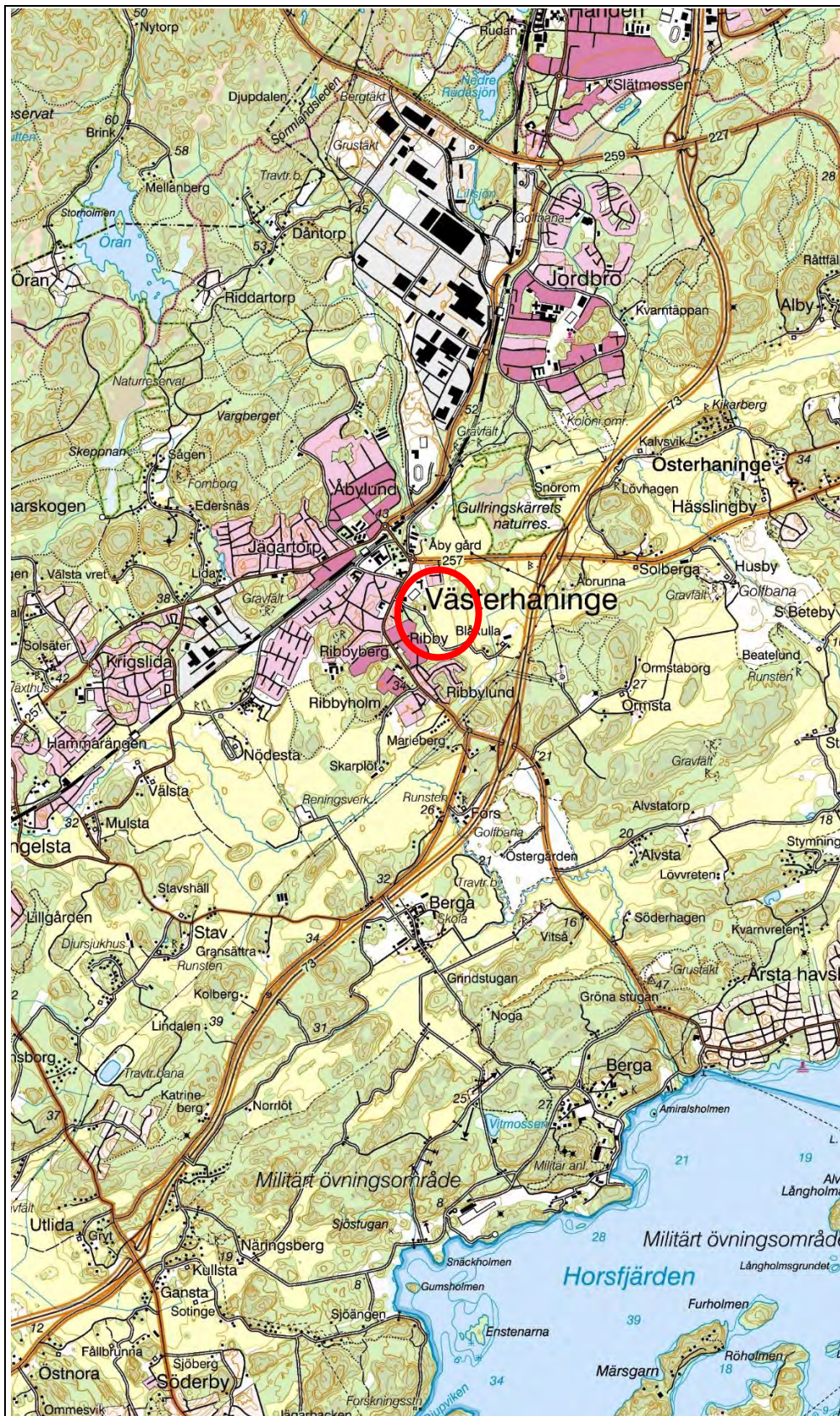
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande MS2012/02954.

ISBN 978-91-7453-561-7

Tryck: JustNu, Västerås 2016

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning.....	6
Bakgrund.....	6
Målsättning och metod.....	6
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Genomförande	7
Undersökningsresultat.....	9
Tolkning och utvärdering	14
Referenser	15
Kart- och arkivmaterial.....	15
Litteratur.....	15
Tekniska och administrativa uppgifter	15
Bilagor.....	16
Bilaga 1. Schakttabell.....	16
Bilaga 2. Anläggningstabell.....	20
Bilaga 3. Fyndtabell.....	21

Figur 1. Undersökningsplatsens läge, markerat med en röd cirkel. Utdrag ur digitala Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) har under perioden 26–30/9 2016 utfört en arkeologisk utredning i Ribby, Västerhaninge socken, Haninge kommun.

Utredningen syftade till att fastställa om tidigare ej kända fornlämningar finns inom utredningsområdet samt att inom ramen för utredning avgränsa de till utredningsområdet angränsande delarna av boplatsen Västerhaninge 361:4 och by-/gårdstomten Västerhaninge 503:1.

Det ursprungliga utredningsområdet utgjordes av åkermark med en yta av cirka 42 000 m². Efter önskemål från uppdragsgivaren, Haninge kommun, skulle området utvidgas åt sydväst och inbegripa ett koloniområde, om tecken fanns på att arkeologiska lämningar kunde finnas där.

Markslaget inom utredningsområdet bestod till största delen av åkermark med kraftiga ploglager. Undergrunden utgjordes nästan uteslutande av siltig, kompakt lera förutom i mindre områden i anslutning till Västerhaninge 361:4, där undergrunden bestod av fin sand med inslag av silt, samt en del fläckvisa förekomster av sandigare partier i utredningsområdets nordvästra del.

Fynd- och anläggningsförekomsten var inom utredningsområdet mycket sparsam. De enda områden där arkeologiskt objekt framkom var i anslutning till de angränsande, redan kända, fornlämningarna.

I anslutning till bytomten Västerhaninge 503:1 framkom mindre partier med kulturlager, fyra härdbottnar och en mindre samling sten som kan utgöra en konstruktion. I ploglagren fanns en stor mängd material såsom tegel, olika spikar och nitar och andra mindre järnföremål, som troligtvis härrör från bytomten. I nära anslutning till anläggningarna påträffades en bit eldslagningsflinta (F1).

I anslutning till boplatsen Västerhaninge 361:4 framkom en lång och tydlig ränna med kol och sot (A11). Då den låg relativt grunt tolkades den inledningsvis som ett äldre jordbruksdike där man vid något tillfälle hade eldat. Två tvärsnitt grävdes genom rännan och i det ena snittet kom förhistorisk keramik både i ytan och på botten av rännan. En mindre järnring låg även i botten av anläggningen. På var sida om rännan fanns stolphål. I ett schakt längre söderut, längs kanten till 361:4, påträffades ytterligare ett stolphål samt en grop.

I den sydvästra delen av utredningsområdet, som vätte mot koloniområdet, framkom endast en anläggning. Den låg i schaktet närmast Västerhaninge 503:1. I övrigt framkom inget av antikvariskt intresse längs med koloniområdet varför det inte bedömdes nödvändigt att göra ingrepp där.

Resultaten från utredningen gör att vi kommer att föreslå en utvidgning av by/gårdstomten Västerhaninge 503:1 åt sydöst och en utvidgning av boplatsen Västerhaninge 361:4 åt väst.

Inledning

Det aktuella utredningsområdet utgörs av åkermark med en yta av cirka 42 000 m². Angränsande till utredningsområdet finns två ytstora fornlämningar i form av en boplats, Västerhaninge 361:1–5, samt en by-/gårdstomt, Västerhaninge 503:1.

Haninge kommun avser att upprätta detaljplan med anledning av tänkt bostadsbyggnation inom området. Länsstyrelsen bedömde att det fanns en risk att ytterligare fornlämningar, förutom de redan kända, kan finnas inom området och att en arkeologisk utredning därför skulle utföras.

Bakgrund

Västerhaninge 361:1–5 består av en boplats, tre skålgropslokaler samt en stensättning och ligger på en svag förhöjning i det omgivande jordbrukslandskapet. Delar av boplatsen Västerhaninge 361:4 har avgränsats i sin norra del samt tidigare delvis förundersökts (Strucke 2014, Olausson 1989). Resultatet från förundersökningen som gjordes 2014 gav att nuvarande fornlämningsyta föreslogs utökas cirka 20 meter vidare åt väster i fornlämningens norra del, där fem stycken halvmeterstora mörkfärgningar hade framkommit. Tre av dessa mörkfärgningar hamnar inom nordöstra delen av undersökningsområdet. Inom fornlämningen påträffades förutom mörkfärgningar även ett par härdar, ett kulturlager samt en möjlig ässja. Fynd bestod av ett par brynen och fragment av en knacksten.

Utredning och förundersökning skedde 2006 av by-/gårdstomten Västerhaninge 503:1 (Andersson 2006) där det påträffades husgrunder, jordkällare, sentida lämningar och ett kulturlager med sentida material. Centralt i bytomtsområdet fanns en öppen yta med åker- och betesmark. I norra delen av området ligger även en forntida boplats och alldeles norr därom ett gravfält samt en runsten.

Målsättning och metod

Utredningen syftade till att fastställa om tidigare ej kända fornlämningar finns inom utredningsområdet samt att inom ramen för utredning avgränsa de till utredningsområdet angränsande delarna av boplatsen Västerhaninge 361:4 och by-/gårdstomten Västerhaninge 503:1.

Schakten grävdes med maskin ner till en kulturpåverkad eller orörd nivå och rensades sedan för hand vid behov. Samtliga schakt, anläggningar, lager och fyndplatser mättes in med GPS, fotograferades och beskrevs i text. Fynd som framkom i ploglager mättes ej in, utan en notering gjordes i text då de antogs ha förflyttats inom ytan av markarbeten. Alla fynd, utom ett, återdeponerades.

Fältarbetet gjordes under fem arbetsdagar och utfördes av två arkeologer och en maskinförare.

Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet ligger i en mycket tät fornlämningsmiljö med flera ytstora lämningar samt flera kända skålgropslokaler i närområdet. Cirka 2 km NNÖ om utredningsområdet ligger det välkända Jordbrogravfältet och cirka 1 km åt ÖNÖ ligger det stora boplatssområdet Åbrunna som har undersökts vid flera tillfällen i samband med vägbygge (Strucke & Holback, 2006)

Utredningsområdet är beläget i åkermark, cirka 30 meter över havet, och angränsas i öst av boplatsen Västerhaninge 361:4 och i väst av by-/gårdstomten Västerhaninge 503:1. Strax norr om utredningsområdet finns boplatsen Västerhaninge 398:1. Tvärs över utredningsområdet löper en grusad bilväg (Blåkullavägen).

Västerhaninge 361:4 är belägen på en sandig höjdrygg som är en del av Stockholmsåsen. Västerhaninge 503:1, inom vilken även boplatsen Västerhaninge 620 ryms, är belägen inom ett mer kuperat område, bevuxet med gles skog och bebyggt med ett bostadshus och en förskola. Strax nordväst om Västerhaninge 503:1 finns även en runsten, Västerhaninge 205:1, som står vid sidan av Blåkullavägen.

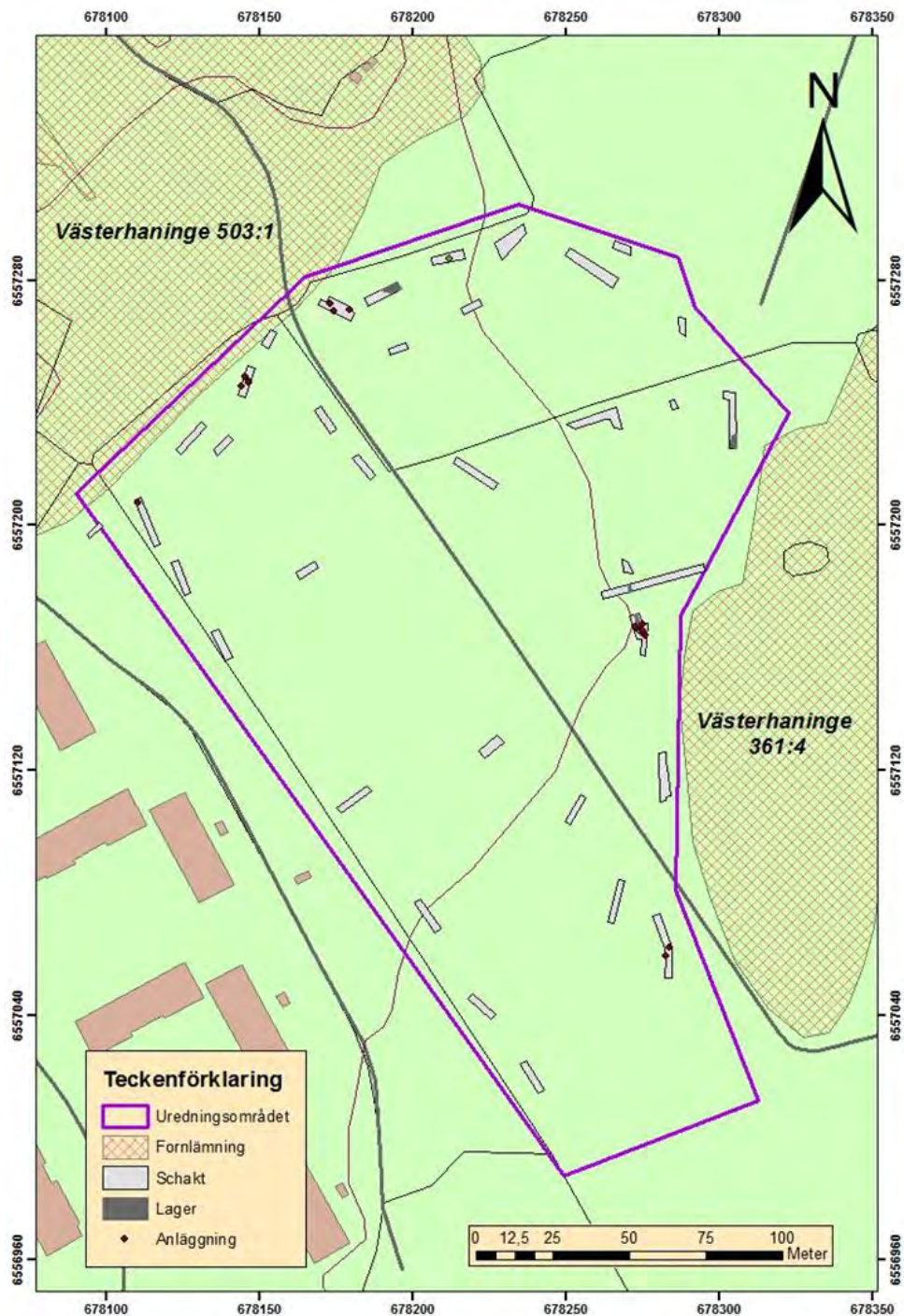
Genomförande

Med hjälp av grävmaskin togs sökschakt upp inom utredningsområdet för att konstatera om det fanns nya fornlämningar i åkermarken. Inom området togs 36 schakt upp, vilka var mellan 4 och 35 meter långa. Majoriteten av schakten hade ett djup på cirka 0,6 meter och var cirka 2,4 meter breda. Alla schakten var belägna i åkermark, förutom ett som var beläget i en anlagd gräsmatta i den norra delen av koloniområdet.

I området angränsande till by-/gårdstomten Västerhaninge 503:1 lades schakten på en rad för att fastställa huruvida fornlämningen kunde ha en vidare utbredning än den nu registrerade, och om den sträckte sig in i åkermarken. När det hade konstaterats att lämningar fanns i flera av dessa schakt togs en ny, lite glesare rad med schakt upp öster om dessa för att göra en ytterligare avgränsning.

De schakt som lades invid boplatsen Västerhaninge 361:4 placerades ut med hänsyn till de redan grävda schakten som togs upp vid 2014 års undersökning, där det hade konstaterats att anläggningar fanns utanför det registrerade fornlämningsområdets nordvästra del. Målsättningen var att schakten skulle komplettera de tidigare grävda för att en tydligare avgränsning av fornlämningen skulle kunna göras, och för att se om den föreslagna utvidgningen av fornlämningen åt nordväst även skulle komma att gälla åt väst och sydväst.

I åkermarken intill det koloniområde som ligger längs med undersökningsområdets sydvästra kant, grävdes sju schakt för att se om arkeologiska lämningar kunde finnas där, och om det var möjligt att lämningar även kunde finnas inom koloniområdet. I det nordligaste av dessa schakt framkom en härd varför ett schakt i en anlagd gräsmatta inom koloniområdets norra del också togs upp. Då inget av antikvariskt intresse framkom i de övriga schakten i kanten av koloniområdet gjordes bedömningen att det inte var nödvändigt att gräva där ytterligare.

Figur 2. Inom utredningsområdet grävdes 36 schakt. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:1500.

Flera sökschakt grävdes i de mer centrala delarna av utredningsområdet och längs den grusväg som löper över ytan.

De flesta lager genomgrävdes eller sonderades för att fastställa om detta var just ett kulturlager. Några av anläggningarna snittades för att fastställa status. Samtliga anläggningar fotograferades och beskrevs i text. Om svarbedömda anläggningar/lager framkom vidgades sökschakten för att bedöma om objekten var fornlämning eller ej och för att öka möjligheterna att förstå enskilda lämningar.

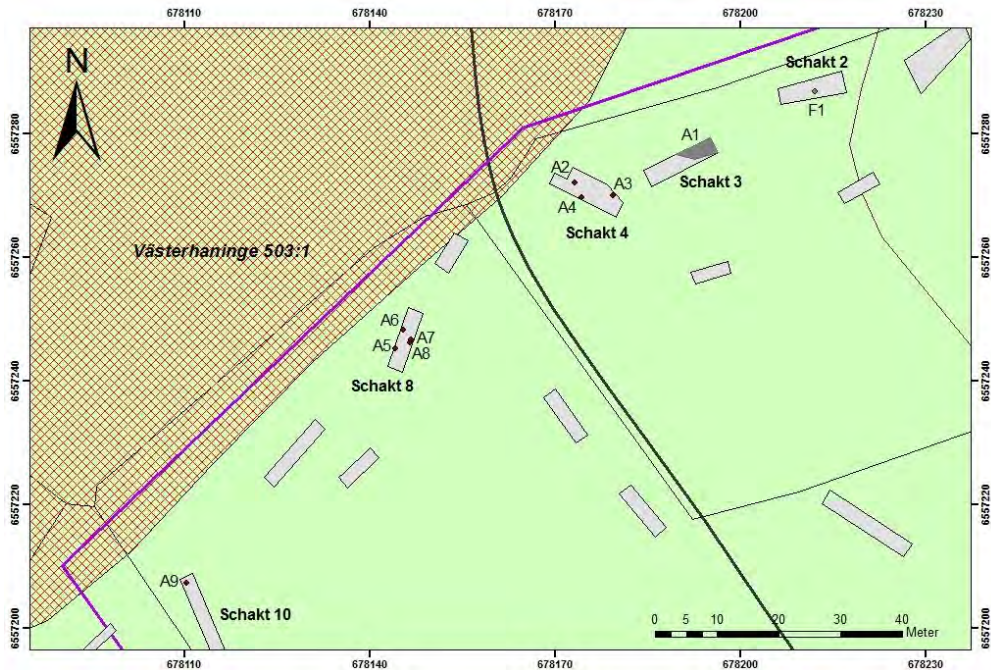
Undersökningsresultat

Fynd- och anläggningsförekomsten var inom utredningsområdet mycket sparsam. De enda områden där arkeologiskt objekt framkom var i anslutning till de angränsande, redan kända, fornlämningarna. Av de 36 grävda schakten var det nio som innehöll lämningar av antikvariskt intresse (figur 2 och 8).

I anslutning till bytomten Västerhaninge 503:1 framkom mindre partier med kulturlager, fyra härdbottnar och en mindre samling sten som kan utgöra en delvis sönderplöjd konstruktion (bilaga 2). I ploglagren fanns mycket material som troligtvis härrör från bytomten såsom tegel, olika spikar och nitar samt andra mindre järnföremål. I nära anslutning till anläggningarna hittades en bit eldslagningsflinta (F1).

Figur 3. Härdbotten A9 i schakt 10. Fotograferad från nordöst av Ellinor Sabel.

Figur 4. I schakt 2, 3, 4, 8 och 10, i anslutning till Västerhaninge 503:1, framkom anläggningar eller fynd av antikvariskt intresse. I schakt 2 framkom en bit eldslagningsflinta (F1). Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:600.

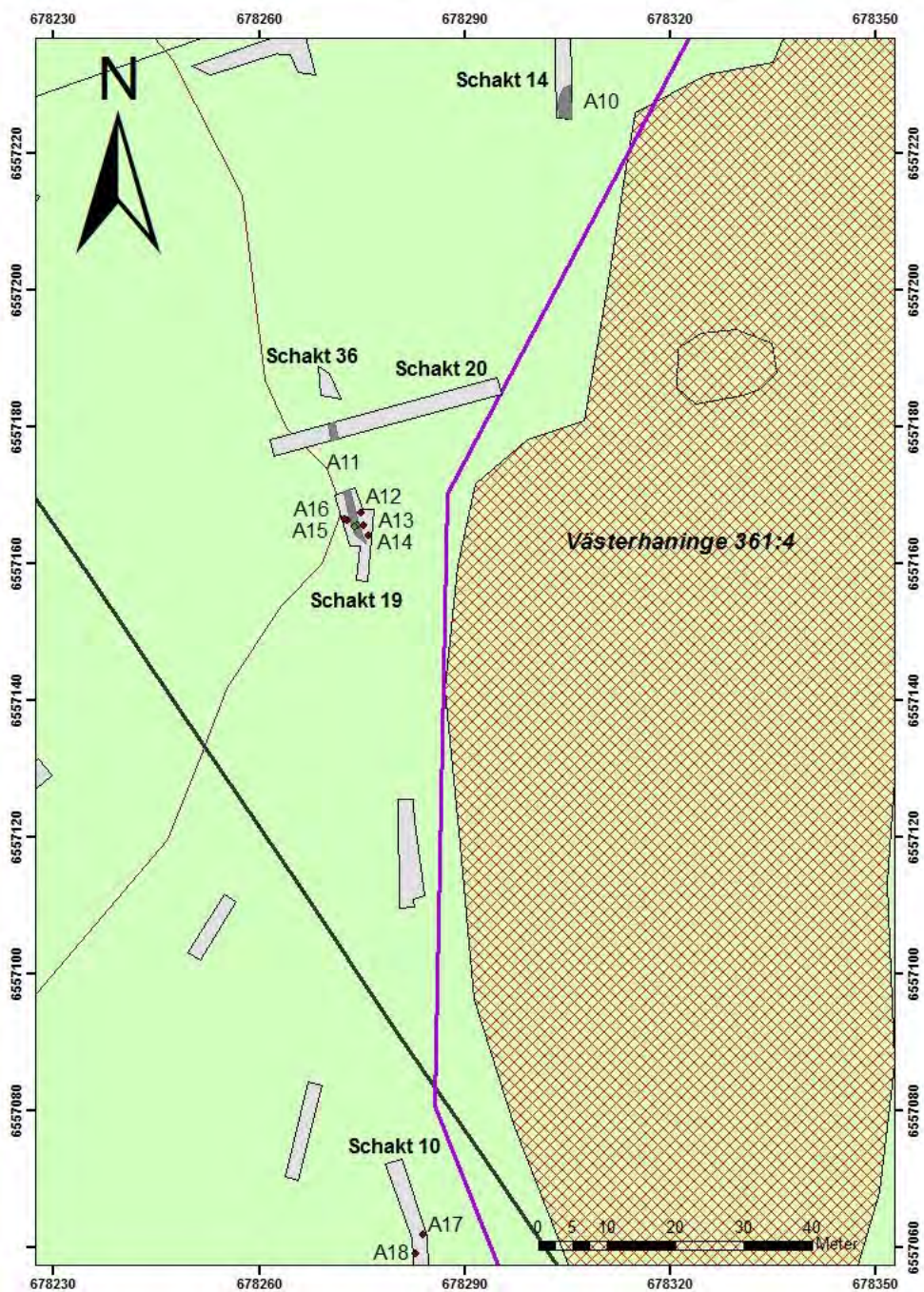
I anslutning till boplaten Västerhaninge 361:4 påträffades en lång och tydlig ränna med kol och sot (A11). Då den låg relativt grunt tolkades den inledningsvis som ett äldre jordbruksdike där man vid något tillfälle hade eldat. Två tvärsnitt grävdes genom rännan och i det ena snittet framkom förhistorisk keramik, både i ytan och på botten av rännan. En mindre järnring låg även på botten av anläggningen. På var sida om rännan fanns stolphål. I ett schakt längre söderut, längs kanten till 361:4, framkom ytterligare ett stolphål samt en grop (bilaga 2).

Figur 5. Den sotiga och koliga rännan, A11, i schakt 19. Fotograferad från söder av Johan Lindeberg.

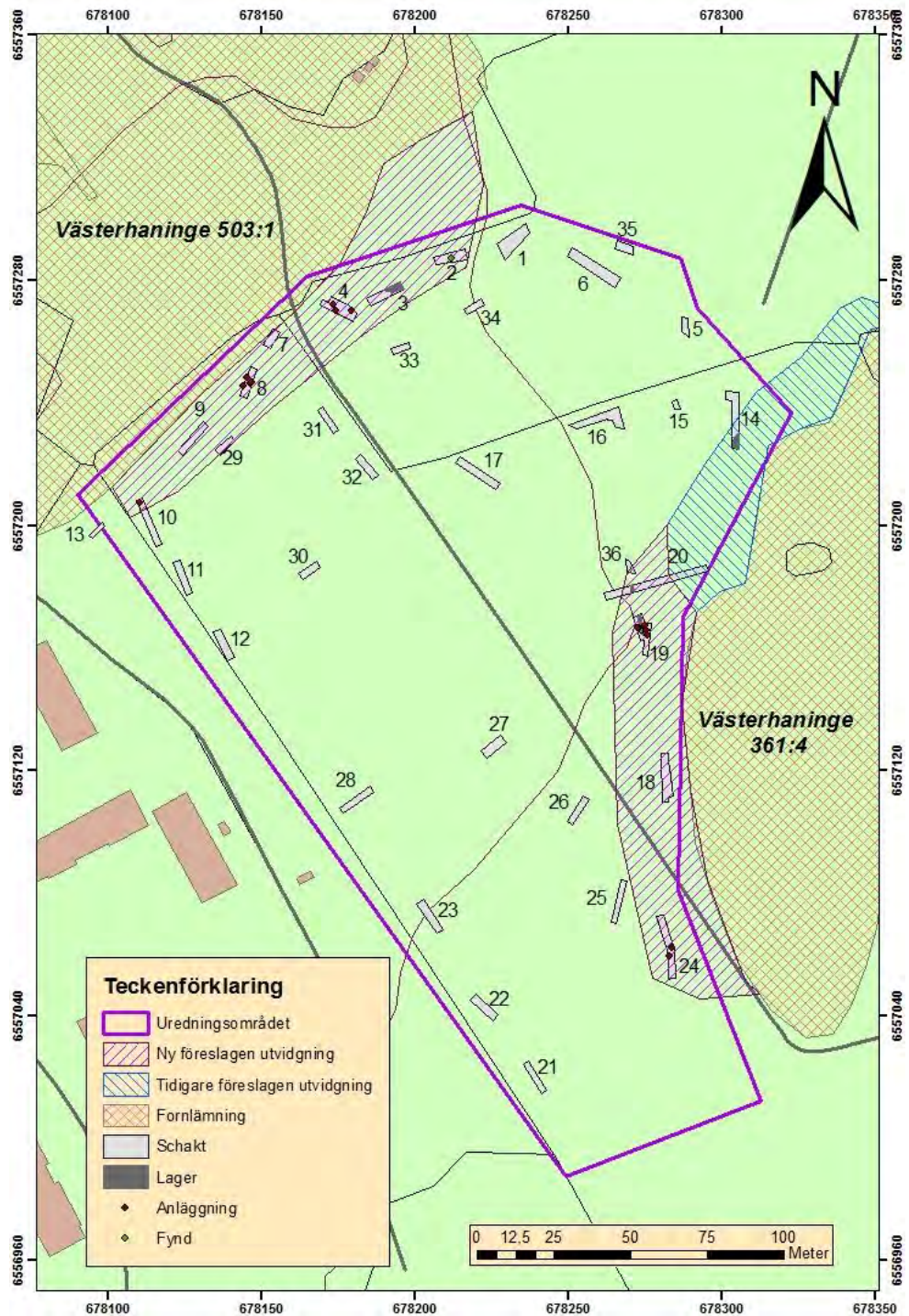
Figur 6. I ena tvärsnittet i A11 framkom keramik och en järnring. Foto: Ellinor Sabel.

Figur 7. I schakt 10, 14, 19, 20 (och eventuellt 36) framkom anläggningar av antikvariskt intresse. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:700.

I den sydvästra delen av utredningsområdet, vilken vätte mot koloniområdet, framkom endast en anläggning (A9) vilken var en härdbotten som låg i schaktet närmast Västerhaninge 503:1. I övrigt framkom inget av antikvariskt intresse längs med koloniområdet varför det inte bedömdes nödvändigt att göra ingrepp där.

Resultaten från utredningen gör att vi kommer att föreslå en utvidgning av by-/gårdstomten Västerhaninge 503:1 åt sydöst och en utvidgning av boplatsen Västerhaninge 361:4 åt väst.

Figur 8. Den blå streckade ytan är den föreslagna utvidgningen från 2014 (Strucke 2014). De lila streckade ytorna är föreslagna utvidgningar av fornlämningarna Västerhaninge 503:1 och 361:4 baserade på de anläggningar som framkom vid utredningen. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:1 500.

Tolkning och utvärdering

Trots att utredningsområdet är beläget i en mycket fornlämningstät bygd och är omgivet av både ystora och talrika lämningar i de flesta väderstreck så var stora delar av området helt fritt från både anläggningar och fynd. Vid utredningsgrävningen syntes det mycket tydligt hur forntida aktiviteter och aktörer hade förhållit sig till de topografiska och geologiska förutsättningarna i landskapet.

Fynd- och anläggningsförekomsten var inom utredningsområdet mycket sparsam. De enda områden där arkeologiskt objekt framkom var i anslutning till de angränsande, redan kända, fornlämningarna. I den vidsträckta åkermarken där undergrunden nästan uteslutande bestod av siltig, kompakt lera var spåren av förhistoriska aktiviteter obefintliga.

Det har föreslagits att de tätt liggande fornlämningarna kring Ribby ängar borde ses som ett mer sammanhängande boplotsområde, som exempelvis Åbrunna, istället för som nu där lokalerna är uppdelade på flera fornlämningar med egna nummer (Strucke 2014). De fornlämningar som ligger runt om är placerade på naturliga höjdstråk med mer lättdränerad mark än vad som är aktuellt inom den största delen av utredningsområdet. Den kompakta lerjorden, i åkermarken, tillhör med största sannolikhet en sådan mark som i forntiden valdes bort om bättre ytor fanns att tillgå, och bedöms därför inte att ingå i ett större boplotsområde.

De båda angränsande fornlämningarna föreslås, med hänsyn av de framkomna anläggningarna utanför fornlämningsområdena, få en vidare utbredning.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Fornminnesregistret:

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

SGU:s strandnivåkartor:

http://apps.sgu.se/kartgenerator/maporder_sv.html

Litteratur

Andersson, L. 2006. Ribby. Arkeologisk utredning och förundersökning vid Ribby, Västerhaninge socken, Haninge kommun, Södermanland. Rapport 2006:16. Stockholms läns museum.

Olausson, O. 1990. Fornlämningar 360, 362, 398, 399. ”Ribbyängar”, Ribby. Arkeologisk förundersökning. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

Strucke, U. & Holback, T. 2006 Järn och brons – metallhantverk och boende vid Åbrunna. Väg 73, sträckan Jordbro–Fors. Arkeologisk undersökning. Riksantikvarieämbetet. UV Mitt, rapport 2006:9. Stockholm.

Strucke, U. 2014. I förlängningen av Ribby Allé. Stockholms län; Södermanland; Haninge kommun; Västerhaninge socken; Ribby 1:481 m.fl.; Västerhaninge 398:1 och Västerhaninge 361:4. UV Mitt, rapport 2014:84. Stockholm.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projekt nr:</i>	15119
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	43112-32756-2015, 2016-06-03
<i>Typ av undersökning:</i>	Arkeologisk utredning
<i>Undersökningsperiod:</i>	26–30/9 2016
<i>Personal:</i>	Ellinor Sabel, Johan Lindeberg
<i>Landskap:</i>	Södermanland
<i>Län:</i>	Stockholms län
<i>Kommun:</i>	Haninge kommun
<i>Socken</i>	Västerhaninge socken
<i>Fastighet</i>	Ribby 2:7 m.fl.
<i>Fornlämning</i>	Västerhaninge 361:4 och Västerhaninge 503:1
<i>Fastighetskarta:</i>	–
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM
<i>Koordinater:</i>	X6557200, Y678200
<i>Inmätningssmetod:</i>	GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Inga handlingar utöver rapporten kommer att arkiveras.
<i>Fynd:</i>	Fyndet F1 förvaras på KM i väntan på beslut om fyndfördelning.

BILAGOR

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt	Markslag och topografiskt läge	Längd, m	Bredd, m	Djup, m	Beskrivning	Anläggningar	Fynd
1	Beläget i flack åkermark	9	2–2,2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol, bränd lera och skörbränd sten. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
2	Beläget i flack åkermark	10	2,5–3,5	0,55–0,65	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol, bränd lera och skörbränd sten samt porslin och tegelkross. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	En eldslagningssten, F1, av flinta i botten av schaktet (omhändertagen).
3	Beläget i flack åkermark	12	2–3,6	0,4–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol, bränd lera och skörbränd sten samt porslin och tegelkross. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera förutom i norra delen av schaktet där det var mer sandigt. I den nordöstra delen var ett kulturlager med flammig, kolig sand med tre partier med fetare, mer koncentrerat innehåll.	Kulturlager, A1, i den norra, mer sandiga delen.	Inga
4	Beläget i flack åkermark	12	2–4	0,3–0,5	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol, bränd lera och skörbränd sten samt porslin och tegelkross. Undergrunden bestod av flammig, sandig silt med inslag av lera.	Härdbotten, A2, samt kulturlagerrester, A3 och A4.	
5	Beläget i flack åkermark	6	2–2,2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av kompakt siltig, varvig lera.	Inga	Inga
6	Beläget i flack åkermark	19	2,5	0,6–0,65	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av kompakt siltig, varvig lera förutom i ett litet parti i mitten av schaktet som bestod av siltig sand.	Inga	Inga
7	Beläget i flack åkermark	6	2,5	0,4–0,7	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett litet inslag av kol, bränd lera, tegel samt järnfragment. I schaktet var även mycket rundplöjd sten inom ett mindre område, vilket tolkades kunna härröra från någon slags konstruktion.	Inga	Järnbitar, nitar och andra järnföremål, troligen material från bytomten (återdeponerade).

Schakt	Markslag och topografiskt läge	Längd, m	Bredd, m	Djup, m	Beskrivning	Anläggningar	Fynd
8	Beläget i flack åkermark	10	2,5	0,45–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett stort inslag av tegel, porslin, järnföremål, kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, lera med litet inslag av sand.	Härdbotten A5, härdbotten A6, stolphål A7 och A8.	Järnbitar, nitar och andra järnföremål, troligen material från bytomten (återdeponerade).
9	Beläget i flack åkermark	12,5	2,2	0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett stort inslag av tegel, glas, bränd lera och järnskrot i ploglagret. Undergrunden bestod av kompakt siltig, varvig lera.	Inga	Järnbitar, nitar och andra järnföremål, troligen material från bytomten (återdeponerade).
10	Beläget i flack åkermark	16	2,4	0,4–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager). Ett stort inslag av tegel, glas, plast, bränd lera och järnskrot i ploglagret. Även ett stort inslag av upplöjd/röjd sten i schaktet. Undergrunden bestod av kompakt siltig, varvig lera.	Härdbotten A9	Inga
11	Beläget i flack åkermark	11,5	2,4	0,5–0,65	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
12	Beläget i flack åkermark	10,5	2,4	0,6–0,85	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
13	Beläget i anlagd gräsmatta	6	1,5	0,85	I ytan bevuxen med anlagd gräsmatta följt av sand och grus. Under kom ett mycket kraftigt fyllnadslager, ca 0,6 m tj, följt av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
14	Beläget i flack åkermark i nära anslutning till Västerhaninge 361:4.	17	2,4–4,0	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
15	Beläget i flack åkermark	4	2	0,3	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
16	Beläget i flack åkermark	18	2,4–6	0,5–0,7	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
17	Beläget i flack åkermark	16	2,5	0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
18	Beläget i flack åkermark i nära anslutning till Västerhaninge 361:4.	16	2,2–3,7	0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig sand med	Inga	Inga

Schakt	Markslag och topografiskt läge	Längd, m	Bredd, m	Djup, m	Beskrivning	Anläggningar	Fynd
					inslag av lera. I botten av schaktet fanns två mörkfärgningar efter ledningsdragningar.		
19	Beläget i flack åkermark i nära anslutning till Västerhaninge 361:4.	15,5	1,6–5	0,2–0,5	I ytan bevuxen med gräs följt av ett ploglager av siltig lerjord med inslag av sand. Mot botten av schaktet framkom en sotig och kolig ränna, A11, ca 0,55–0,6 m bred och 0,12 m djup. På var sida om rännan fanns stolp- och störhål, A12, 13, 14 15 och 16. Undergrunden bestod av siltig, fin sand.	En kolränna, A11, och stolp-/störhål, A12–16.	Keramik F10 och järnring F11 (återdeponerade).
20	Beläget i flack åkermark i nära anslutning till Västerhaninge 361:4	35	2,2	0,35–0,45	I ytan bevuxen med gräs följt av ett ploglager. Tvärs över schaktet löpte fortsättningen på A11. Några runda mörkfärgningar fanns i schaktet vilka snittades. Dessa tolkades som stenlyft. Undergrunden bestod av siltig, fin sand.	En kolränna, A11.	Inga
21	Beläget i flack åkermark	11	2,2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
22	Beläget i flack åkermark	10	2,5	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
23	Beläget i flack åkermark	12	2,5	0,6–0,7	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
24	Beläget i flack åkermark i nära anslutning till Västerhaninge 361:4.	21	2,4	0,3–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av myllig matjord med stort inslag av sand. Mot botten av schaktet var fin sand och silt. Två anläggningar fanns i schaktet; A17 vilken var ett stolphål och A18 vilken utgjordes av en sotig och kolig mörkfärgning vilken tolkades som en grop. I den södra delen av schaktet var en sentida störning med bl.a. nedgräv plast.	Ett stolphål, A17, och en sot- och kolbemängd grop, A18	Inga
25	Beläget i flack åkermark	14	2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera. Genom schaktet löpte två äldre åkerdiken.	Inga	Inga
26	Beläget i flack åkermark	10	2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
27	Beläget i flack åkermark	8	3	0,5–0,7	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga

Schakt	Markslag och topografiskt läge	Längd, m	Bredd, m	Djup, m	Beskrivning	Anläggningar	Fynd
28	Beläget i flack åkermark	12	2,2	0,6–0,65	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
29	Beläget i flack åkermark	7	2,2	0,5	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
30	Beläget i flack åkermark	7	2,5	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera. Tvärs över schaktet löpte ett äldre odlingsdike mot botten.	Inga	Inga
31	Beläget i flack åkermark	9	2,2	0,4–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
32	Beläget i flack åkermark	9	2,2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
33	Beläget i flack åkermark	6	2	0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
34	Beläget i flack åkermark	6,5	2,2	0,6–0,7	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
35	Beläget i flack åkermark	7	2,2	0,5–0,6	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera.	Inga	Inga
36	Beläget i flack åkermark i nära anslutning till Västerhaninge 361:4.	4	2,2–2,4	0,4	I ytan bevuxen med gräs följt av ett kraftigt odlingslager (ploglager) av homogen siltig, lerjord. Ett litet inslag av kol och bränd lera. Undergrunden bestod av siltig, varvig lera. I södra schaktkanten syntes en kolsamling vilken tolkades som den norra kanten (avslutningen) på A11.	Inga	Inga

Bilaga 2. Anläggningstabell

Anl. nr	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Schakt
A 1	Kulturlager	Flammig, kolbemängd sand med tre partier med mer koncentrerat, fetare innehåll. Lagret ej avgränsat.	5 m	2 m	-	3
A 2	Härdbotten	Cirkulärt formad, mycket grund hård med fyllning av sot, kol och skörbränd sten. Anläggningen undersöktes delvis för att fastställa status.	0,6 m	0,5 m	0,06 m	4
A 3	Kulturlagerrest	Oregelbundet formad kulturlagerrest. En del av lagret sträckte sig ut i en mindre ränna i riktning mot A2. Innehållet bestod av sotig och kolig, siltig sand. Lagret snittades för att fastställa tjocklek.	2 m	0,6 m	0,05 m	4
A 4	Kulturlagerrest	Halvcirkelformad mörkfärgning med sot och kol, sträckte sig in under schaktkanten mot sydväst. Lagret snittades för att fastställa tjocklek.	0,5 m	0,4 m	0,05 m	4
A 5	Härdbotten	Cirkulär anläggning med fyllning av sot, kol och skörbränd sten. Omgivande markyta var tydligt eldpåverkad.	0,55 m	0,55 m	-	8
A 6	Härdbotten	Anläggning med fyllning av sot, kol och skörbränd sten. Omgivande markyta var tydligt eldpåverkad. Belägen mot schaktkant.	0,7 m	0,45 m	-	8
A 7	Störhål	Mindre, runt störhål med mörkfärgad siltig sand i fyllningen.	0,1 m	0,1 m	-	8
A 8	Störhål	Mindre, runt störhål med mörkfärgad siltig sand i fyllningen.	0,11 m	0,11 m	-	8
A 9	Härdbotten	Anläggning med fyllning av sot, kol och skörbränd sten. Belägen mot schaktkant.	0,7 m	0,4 m	-	10
A 10	Kulturlager	Kulturlager med inslag av kol, sot och skörbränd sten. I gången till ett mullvadsbo, som var grävd genom lagret, syntes tjockleken på lagret.	5 m	2 m	0,03 m	14
A 11	Ränna	En lång, kol- och sotfylld ränna som löper genom två schakt och syns i schaktväggen på ett tredje. Rännan tolkades inledningsvis som ett sentida jordbruksdike i vilken man hade eldat. Två snitt grävdes genom rännan. I det ena snittet framkom förhistorisk keramik både i ytan och i botten av rännan. En mindre järnring framkom även i en snittet.	22 m	0,55–0,6 m	0,08–0,12 m	19, 20, 36
A 12	Stolphål	Ovalt stolphål med fyllning av brun silt. Anläggningen snittades för att fastställa djup och status.	0,65 m	0,3 m	0,2 m	19
A 13	Stolphål	Ovalt stolphål med fyllning av brun silt. Anläggningen snittades för att fastställa djup och status.	0,35 m	0,2 m	0,12 m	19
A 14	Stolphål	Ovalt stör-/stolphål med fyllning av brun silt. Anläggningen snittades för att fastställa djup och status.	0,25 m	0,15 m	0,07 m	19
A 15	Stolphål	Runt stör-/stolphål med fyllning av brun silt.	0,19 m	0,19 m	-	19

Anl. nr	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Schakt
A 16	Stolphål	Ovalt stolphål med fyllning av brun silt.	0,3 m	0,2 m	-	19
A 17	Stolphål	Cirkulärt stolphål med fyllning av humös, sandig silt med inslag av kol och bränd lera. Små stenar i kanten, inga i fyllningen. Anläggningen snittades ned till 0,25 m och sondades även. Ett ytterligare djup på 0,05 m kunde konstateras vid sondning.	0,5 m	0,4 m	0,30 m	24
A 18	Mörkfärgning	Cirkulär mörkfärgning, eventuellt en grop, med sot och kol i fyllningen. Sondad. Fortsätter troligen utanför schaktkant.	1,0 m	0,9 m	0,15 m	24

Bilaga 3. Fyndtabell

Fyndnr	Sakord	Material	Egenskap	Vikt, gr	Antal	Antal. fragm.	Fyndomständighet
F 1	Sten	Flinta	Eldslagningssten	6,77 gr	1	1	I botten av schakt 2